

W obronie publicznej modlitwy Kościoła

Tekst prezentowany niżej jest fragmentem odpowiedzi przesłanej w roku 1960 na ręce Komisji Przedprzetawczej Soboru Watykańskiego II przez Świętą Kongregację Obrzędów (ŚKO), czyli instytucję odpowiedzialną w Stolicy Apostolskiej za stan liturgii. Komisja Przedprzetawcza poprosiła bowiem zarówno biskupów świata, jak i dykasterie rzymskie o sformułowanie uwag i życzeń na temat tego, czym powinien zająć się sobór zwołany na życzenie bł. Jana XXIII. W odpowiedzi ŚKO zajęła się m.in. sprawą brewiarza, a więc kwestią uznawaną już od czasów świętego Piusa X za jeden priorytetów każdej reformy liturgicznej: jak uzyskać właściwą jakość odprawiania Oficjum Bożego?

W użyciu był wówczas *Brewiarz rzymski* skodyfikowany w 1568 roku przez świętego Piusa V w duchu kontynuacji tradycji rzymskich, naznaczonych przez świętego Grzegorza Wielkiego w VI wieku. Rewizja tego *Brewiarza* rozpoczęła się w 1911 roku, gdy za cenę pewnej ekwilibrystycznej reorganizacji święty Pius X chciał ułatwić duchowieństwu realizację niezmienną zasadę recytacji pełnego psalterza w ciągu jednego tygodnia.

Mimo radykalnych zabiegów, już w roku 1948 w poufnym memoriale ŚKO wróciła konstatacja, że duchowieństwo ma kłopoty w wypełnianiu obowiązku recytacji brewiarza „w obecnych warunkach życia” – co uznano za jeden z głównych powodów konieczności reformy¹. W związku z tym przygotowywano pewne projekty, które na swych poufnych posiedzeniach omawiała specjalna komisja do spraw ogólnej reformy liturgii, powołana na życzenie Piusa XII w 1949 roku. Ważnym etapem tych narad była ankieta, rozesłana w roku 1956 do biskupów świata, której wyniki podsumowała rok później w specjalnym opracowaniu ŚKO². Jednak poza niektórymi ważnymi modyfikacjami rubryczystycznymi

trans- latorium

¹ Por. Sacra Rituum Congregatio, *Memoria sulla riforma liturgica*, Watykan 1948, n. 8. Tekst tego memoriału i jego kolejnych suplementów został niedawno wydany w: C. Braga, *La riforma liturgica di Pio XII – documenti*, Rzym 2003.

² Zob. Sacra Rituum Congregatio, *Memoria sulla riforma liturgica*, Supplemento IV: *Consultazione dell'Episcopato intorno alla riforma del Breviario Romano (1956-1957)*, Watykan 1957. Dalej: *Consultazione*.

edycja typiczna *Brewiarza rzymskiego* z 1960 roku nie zawierała żadnych poważniejszych rewizji tekstu i układu – co jest zrozumiałe w kontekście istniejącego wówczas przekonania, iż to bliski już sobór zajmie także w tej sprawie określone stanowisko. I właśnie z myślą o debacie soborowej Kongregacja formułowała przedstawione niżej uwagi, skoncentrowane raczej na kwestii wykonywania oficjum niż jego rewidowania.

Paweł Milcarek
